Ч. 267 Середа 27 падолиста (9 грудня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Один доказ більше.

Що ми не без причини висказали недавно кілька гадок о тім, що нас розбиває, нехай послужить на то одним доказом більше слідуюча відповідь дра Коцовского дана видїлови „Народної Ради“, а поміщена в „Буковині“ під заголовком „З табору народовців в Галичині“. Видїл „Народної Ради“ у Львові звернув ся по завязаню нового руского полїтичного товариства в Галичині до основателїв сего товариства з слїдуючим письмом:

„Ваша Всечестности! Видїл Народної Ради у Львові мусить висказати свій жаль, що Ви, будучи еї членом, взяли чинну участь в завязаню иншого полїтичного товариства, вимiреного против Народної Ради і основаного задля паралїзованя еї акций та розбиваючого ще дальше і так вже розбиту руску суспільність, а при тім ділаючи злучили ся ви з людьми, що нотори̂чно нехтують народну проґраму (н. пр. точки I, II, IV, V і т. д.) і компромітують перед сьвітом демократичну, свободолюбну та поступову ідею руско-українську або за своє противнародне поведенє зістали навіть виключені з нашого товариства. Яко член Народної Ради Ви після §. 6 мали право, коли у Вас були які специяльні бажаня або відмінні гадки, висказувати їх на загальних зборах, а навіть на засїданях видїлу, та старати ся о те, щоби їх увзгляднено. Ви мали також право після §. 9 спонукати скликанє надзвичайних зборів товариства. Того всего Ви однакож не робили, а зломили солїдарність і карність, котрі суть конечною вимогою кождого товариства, і тим дали деморалїзуючий приклад для всего руского загалу.

Таким способом Ви мовби заявили дїлом, що зриваєте з Народною Радою і виступаєте з неї. Однакож видїл хоче ще почути Ваше слово і длятого взиває Вас, щоб Ви до 8 днів оправдали свій поступок і заявили катеґорично: чи остаєте при Народній Раді, чи переходите до нового товариства? В сїм послїднім случаю або коли-б Ви на наше письмо не відповіли, ми мусїли би вважати Вас за виступившого з Народної Ради і вичеркнути зо спису еї членів.

У Львові, дня 24-го н. ст. жовтня 1896.
Від видїлу Народної Ради.
Заступник голови: *Нагірний* Секретар: *Др. Микола Лагодиньский.*

На се письмо відповів проф. В. Коцовский що слїдує:

Сьвітлий Видїле! Письмо Сьвітлого Видїлу до мене з дня 24-го н. ст. жовт. 1896 мушу уважати новим доказом принципіяльно-особистого терроризму, який уже від довгого часу взяв перевагу у верховідників теперішної „Народної Ради“ й був власне одною з причин завязаня нового руско-народного полїтичного товариства. Покриванє сего терроризму покликуванєм на точки проґрами „Народної Ради“ та на демократичну, свободолюбну й поступову ідею руско-українську мушу назвати сьвятотатством, так супротив сеї проґрами як і супротив руско-української ідеї.

Мушу також ствердити, що Сьвітлий Видїл дуже опізнив ся з своєю енерґією, дожидаючи що-йно заснованя нового руско-народного полїтичного товариства: належало, по моїй думцї, розвинути сю енерґію поперед всего тогди, коли сам голова „Народної Ради“ п. Романчук враз з иньшими еї членами — і то раз навіть против виразного рішеня самого Сьвітлого Видїлу — прямо зрадили руско-українську ідею, консолїдуючи ся зовсїм явно до всяких т. зв. спільних акций з рішучими відступниками та неґаторами сеї ідеї!

Де тогди була енерґія сьвітлого Видїлу, коли то сам голова поступив против єго рішеня? Адже річ ся була підношена прилюдно, а полишає ся доси непорішена! Де була ся енерґія, коли от недавно инший член Видїлу (др. Франко) взяв участь в утвореню нової социяльно-демократичної рускої партиї? Єсли-ж утвореня сеї нової партиї Сьвітлий Видїл не уважає „дальшим розбиванєм“ рускої суспільности, то не має права осуджувати на слїпо й нерозпочатої ще дїяльности нового руского католицкого товариства.

Будучи через зверх 12 лїт сотрудником „Дїла“, членом многих видїлів, та беручи радо участь — що правда, неправильну, але се вже не з моєї вини, — в довірочних нарадах, скликуваних Сьвітлим Видїлом, дав я, здає ся менї, доказ, що готов пожертвувати досить много часу й труду так для піддержаня карности й солїдарности, як і для позитивної патріотичної дїяльности. Та вконець я переконав ся, що переведенє якого небудь порозуміня з теперішною управою „Н. Ради“, а тим більше переведенє такого порозуміня на евен-

СЛАВА.

(Оповіданє з англійского — Уйда).

Був пречудний соняшний день в Монахові. Наставало баварске лїто. Великі рівнини видавались зеленим травяним морем, місцями покритим ріжними цьвітами, а в далині зарисовували ся на голубім поли неба вершки тирольских Альп і гори Форарльберскі. В той день припадало сьвято Божого тїла. Старе і нове місто украсило ся ґірляндами цьвітів і зеленя, транспарентами, вінцями і хоругвами. Процесия вийшла з церкви, обійшла місто і вернула назад в храм; архіепископ благословив нарід, а король здоймив свій капелюх і прикляк перед Пресьв. Дарами, що їх ніс епископ. По окінченю торжественної церемонії нарід, щасливий торжеством, розійшов ся по улицях, щоби веселійше відсьвяткувати такий день.

Всї старі і молоді вийшли за міскі мури, де кождого року в день Божого тїла відбували ся прогульки. Старші сидїли в невеличкій заміскій гостинници з люльками в зубах, любуючи ся молодежию і згадуючи на свої молоді лїта; дївчата проходжували ся з своїми милими в тїни густих дерев, сьміялись, бігали і вповні любували ся прекрасним днем. Не брати участи в тій прогульці — значило бути скінченим чудаком і не почитати обичаїв щасливої старини. Але один чоловік не брав участи в загальній веселости.

То був цїлковито одинокий старець Християн Вінтер. Він стояв коло вікна своєї комнатки на поді і глядів на ту щасливу веселу товпу. Цїле житє провів він здалека від людий, не знаючи нїколи щасливих хвиль. Він тепер згадував свою молодість. Той понурий старець жив майже за містом, коло воріт Ізари, в старім деревлянім домі, в котрім мешкало богато бідних родин. Вінтер довго стояв при вікні і глядів на товпу, що сновала ся там і назад. Він був голодний, але не признавав ся до того сам перед собою. Під старою одежию не було навіть сорочки, бо й послїдну треба було викинути, так постаріла ся. — Гарна голова старця була покрита білим, як срібло волосєм; єго лице виявляло гордість і благородність. Не вважаючи на то, що був незвичайно марний і бідний, він міг би зарабляти добрі гроші, служачи моделем Велизария або короля Лїра в робітнях монахівских артистів. Але велика гордість не позваляла єму так понижати себе, а до того він сам був справжним артистом, хоч сьвіт не знав о єго істнованю і не оцїнив єго після вартости.

Слава буває все примхована. Случайні обставини, зневіря і боязливість, недостача приятелів і неспосібність перебити ся в сьвіт — причинили ся до того, що він лишив ся незнаним і одиноким, однако не вважаючи на те все, він не переставав займати ся малярством. Син небогатого крамаря в Монахові, Вінтер займав ся якийсь час званим свого вітця, котре єму не подобало ся, за то часто зносив докори і напасти зі сторони своєї мачохи. Вкінци пристрасть до штуки взяла верх над страхом і привязанєм до вітця і дванайцять лїтний хлопець утїк з дому родичів — з твердою постановою в души — стати артистом. Босий і в брудним лохмотю явив ся він в Італії, щоби вивчити ся основно малярства. Християн працював не жалуючи сил, дивував всїх своїми успіхами і був цїлком щасливий, віруючи в себе і в свою блестячу будучність. Але чому-ж в рідним місті нїхто не звернув уваги на єго твори, в котрих він вилив усю свою душу? Може бути тому, що він не умів іти в гору, повзаючи на колїнах перед спільними сего сьвіта. Займаючи ся ґравірованєм на міди для зарібку на житє, старець не уважаючи на голод і холод, не переставав займати ся улюбленим малярством. Єго холодність в зносинах зі всіми була причиною того, що єму відмавляли навіть роботи ґравірованя, котра була для него средством до осягненя цїли. Він кляв ся колись, що єго імя буде записане золотими буквами на картах історії, але доля чи злоба людий старались немов би противдїлати всїми силами єго заходам. Не жаль єму було себе; але покинути свою любу дитину — свої образи — з тою гадкою старець не міг ніяк помирити ся. Чи трийцять лїт труду в бідній комірцї під дахом над тим, чому він віддав всї свої гадки, всю свою душу, мали пропасти безплідно? То страшно!

Тепер він стоїть одинокий, обиджений і знищений сьвітом, коло того самого вікна, коло котрого проводив час в солодких мріях і плянах на будучність.

Товпа веселить ся не підозріваючи о істнованю старця. Дочка господаря дома, де жив Вінтер, з китицею рож на груди, проходжувала ся з своїм женихом. Єї очи сьвітились щас-

туальних загальних зборах, при принятім у нас тепер на жаль способі дискусиї, стало ся прямо не можливим.

Я так рідко коли кликаний був на довірочні сходини ширшого кружка членів „Народної Ради“, від яких двох літ й зовсім ні, а тепер нараз Сьвітлий Виділ хоче почути „моє слово...“ Моє слово таке: коли „Н. Рада“ закине т. зв. опозицийну аґітацию, ведену посередно чи безпосередно в спілції з антинародними елементами в виключну їх користь, коли почне животворну політику, хоч би опозицийну, але справді народну й реальну, та стане для тих, що раді би взяти участь в такій діяльности, справді доступна, тогди оба політичні товариства будуть ділати в порозуміню, а може й справді нове політичне товариство стане ся злишне.

Коли письмо Сьвітлого Виділу до мене писане щиро, то думаю, що я достаточно пояснив своє поступоване й радо ждати му нагоди до близшого порозуміня. Супротив перфідиї й напастий мусїв би-м зістати рівнодушний.

У Львові, д. 29 н. ст. жовтня 1896.

Перегляд політичний.

Новий закон податковий одержав вже Найв. санкцию і буде в пятницю оголошений в урядовій віденьскій ґазеті. Рівночасно буде оголошений закон на всїх мовах, отже й в рускій в Дневнику законів державних.

В Берлині закінчив ся вчера звістний процес Лекерта і Лїцова в справі пофальшованя царского тоасту. Послїдний день розправи був не менше сензацийний як і попередні. Перед судом ставав також і віденьский амбасадор ґр. Айленбурґ, котрий переписував ся з Тавшом і виробив єму ордери австрийский і нїмецкий. Тавш, запитаний, чи повідомив президента полїциї, коли висилав Айленбурґови ґазету „Welt am Montag“, сказав, що уважав сю справу за приватну. Дальше зізнав під присягою, що не подавав пїякої звістки до берлиньского Tagblatt-у і що Лекерт діставав вісти з мінїстерства справ заграничних. Переслуханий зараз потім начальний редактор Tagblatt-у зізнав впрост противно а прокуратор велїв тогди арештувати Тавшого. Остаточно засуджено Лекерта за клевету на 18 місяців вязниці, Лїцова на 18 місяців, Плєца на 500 марок грошевої кари, Берґера за образу мінїстерства справ заграничних на місяць вязниці а Фельмара за образу Маршаля на 100 марок.

Новинки.

Львів дня 8-го грудня 1896.

— **Податок на циклїстів.** Ц. к. краєва Дирекция скарбу оголошує, що Мінїстерство скарбу видало рескриптом з дня 2-го падолиста с. р. до ч. 2934 рескрипт, котрим управильнює ся стемпльоване подань, леґітимаций, сьвідоцтв і потверджень для осіб, котрі уживають їзди на біциклях. Рівночаено дозволило Мінїстерство скарбу, щоби всї ті папери, котрі доси не були остемпльовані, або недостаточно — стемплювати додатково в урядах найдальше до дня 31-го с. м. Той рескрипт подано вже до відомости ц. к. староствам, маґістратам і урядам громадским міст і місточок, та всім товариствам циклїстів. В тих товариствах можна переглянути постанови того рескрипту, а в справі додаткового остемпльованя можна засягнути вістий в урядах податкових і у відділах належитостий скарбових при ц. к. окружних дирекциях скарбу.

— **Товариство руских женщин в Станиславові** — як давнїйше, так і сего року уряджує в день сьв. О. Николая 11-го н. ст. грудня в сали давнїйшого касина міщаньского для дітий вечерниці. Програма вечерниць така: Діти відограють на сценї комедийку Іздебскої п. заг.: „Намисто бабуні“, котру закінчить серенада з музикою п. Ів. Биликовского, а по тім панночки відтанцюють козака в 8 пар. Відтак виступить окружений ангеликами сьв. О. Николай і по одвітній промові вручить сї подарупочки дітям. Проґраму закінчить забава для дітий, устроєна упрошеними до того аранжерами. Білєти будуть продавати ся при вступі на салю по цїні 50 кр. від особи, а діти мають вступ безплатний. Родичі зволять закупити і надіслати перед вечерницями дарупочки, заосмотрені докладною адресою тих дітий, для котрих мають бути жертвовані, а то на руки панї Цурковскої, або доручити (з адресою) в день вечерниць паням виділовим при касї. — Початок о годині 7-ій вечером. — Окремих запросин на сї вечерницї не розсилає ся, лише на сім місци просять ся всїх, що бажали би своїм дітям зробити несподїванку, щоби зволили на день 18-го до товариства з дітьми прибути.

— **З Станиславова** пишуть: На закінчене року ювілейного зачав ся тут за почином Преосьв. епископа довший ряд духовних реколекций для уможливленя духовного відновленя всїх верств тутешної руской суспільности: І так: минувшого тиждня відбули ся реколекциї для катедрального сьвященьства під проводом самого епископа, а сими днями зачинають ся реколекциї для другої половини деканального духовеньства під проводом о. совітника Трача. В половині грудня с. р. відбудуть ся реколекциї для членів тутешного товариства жінок під проводом о. митрата Фациевича. Відтак при кінци грудня будуть реколекциї для мужеской сьвітскої інтеліґенциї станиславівскої. Науки моральні для неї буде уділяти декан станиславівский о. Омелян Каратницкий з Заґвоздя.

— **Пригода на зелїзници.** В середу пополудни від'їхав з Чернівців тягаровий поїзд до Львова, але вже коло першої стациї за Чернівцями, в Жучцї вискочив із шин і машина лежала кілька днів в снїгу, бо її помимо найбільших напружень не можна було витягнути на шлях. Задля того і поспішний поїзд спізнив ся в середу о дві години. На щасте лише один кондуктор легко потовк ся.

— **Американьский дурисьвіт з Коломийщини.** Руска ґазета „Свобода“, виходяча в Америці, помістила таку осторогу для тамошної рускої публики: „Остерігаємо наших людий в Канадї перед обманцем Грицем Пигроцким, родом з Галичини, з коломийского повіта. Він видає себе за сьвященика, хрестить діти, сьвятить воду, а навіть осьмілює ся правити лїтурґію. Люди християни! буком по плечах такого заволону, котрий важить ся творити такий страшний гріх і вас так погано обманює!

— **Російскі дезертири.** Не добре мусить діяти ся російскій пригранічній сторожи, коли майже що кільканайцять днів появляють ся в ріжних галицких і буковиньских місцевостях дезертири з тої сторожи. Оногди знов задержала краківска полїция 4 російских дезертирів, що втїкли з Рацлавиць. Суть то: Федор Кіриєв, Ксеін Зуха-

---

тем. Она підняла очи до гори і побачила у вікнї старця, котрого все бояла ся, як божевільного.

Але тепер она не наполохалась єго — она була щаслива і вдоволена своєю долею. Християн Вінтер усьміхнув ся, побачивши її. Здавалось молодість знов вернулась до него. Згадав також про молоду дівчину, з котрою гуляв по тих полях і лїсах і також був щасливий і так само вдоволений як тепер та дівчина Лїлї, що примилювала ся до свого судженого. — Бертольд Ляндзе її жених, сьмілий і енерґічний молодий чоловік, мав в короткім часї женити ся з Лїлею, лише ждав на премію, котрої був певний, і на найлїпшу нагороду за фрески, на що король розписав конкурс. — Всї лїпші ученики школи штук брали участь в конкурсі, а Бертольд був намлучшим учеником зі всїх і тому мав найбільше виглядів на успіх. Отець Лїлї сказав єму, що коли лише Бертольд одержить премію і замовленє від короля на фрески, то зараз заручить ся з Лїлею а по тиждни повінчає ся з нею. Тепер Бертольд і Лїлї ішли по алеї, перед ними біг великий чорний пес. Християн Вінтер глядїв на них з свого вікна. Голод мучив єго, а сїмдесять лїт житя вже давно давали себе чути, але він не завидував щастю молодих людий і лиш собі погадав: „Чому то молодість така коротка, а старість — безконечна“. Він відвернув ся від вікна, немов би вид веселої товпи робив на него пригнїтаюче враженє і наводив на него сум, сїв і став жадно їсти по тридневнім голодї кусник заплїснілого хлїба, котрий найшов того дня на улици і на котрий не злакомились би навіть пси. Він їв з вдоволенєм свій обід, дивуючи ся, чому смерть не перервала доси єго земских мук, між тим як кождого дня хоронять людий ще молодих і в цьвітї лїт.

Сонце клонило ся до заходу, наступав прекрасний весняний вечер; проміні заходячого сонця відбивали ся ярко червоним сьвітлом в синих филях ріки. В комірчині Вінтера зробило ся цїлком темно, а старець все ще непорушно сидів коло вікна. Дзвінкий сьміх і звуки музики долїтали з улиці до него. Нараз хтось застукав до дверий убогого мешканя Християна.

— Прошу — промовив старець на силу, здивований несподїваними відвідинами, бо вже трийцять лїт нїхто не заглядав до єго комірки.

Двері тихонько отворили ся і до комнати всунула ся хороша головка молодої дївчинки. То була Лїлї, в сьвяточнім одязї і з китицею рож, пришпилених на груди до одежи. В руках она держала невеличку тацу, на котрій стояла фляшка білого пива і лежало кілька кусників хлїба і вудженини.

— Пане Вінтер! — сказала несьміло дівчина — ми сидимо при вечери і нам дуже весело; ви-ж тут сидите самі і нїколи не жадали від нас нїчого.... тому.... я.... я....

Она задержала ся в нерішучости і її лице облило ся ярким румянцем, коли она несьміло поставила тацу на краю малого столика. Дївчина дуже добре знала, що старець умирав з голоду, але хотїла то перед ним скрити.

Християн Вінтер також цїлий почервонїв від встиду і гнїву. Він вже богато переніс в своїм житю, але нїколи не жалував ся на свою долю і не просив нї у кого помочи. Він відсунув від себе тацку, хоч не нечемно, але досить рішучо.

— Ти хотїла бути ввічливою — сказав він лагідно — але дякую тобі за то, я вже повечеряв.

Ясно-голубі очи дївчини наповнили ся сльозами.

— Ви розгнївали ся на мене?

— Нї, моя люба; ти дуже добра і хотїла менї услужити, але я нїчого не потребую.

— Чому ви такі суворі і горді? — сказала дївчина несьміло і заразом ласкаво. — То така дрібниця, що не варта й говорити, а менї було би дуже приятно....

Вінтер легко усьміхнув ся.

— Менї буде о много приємнїйше, коли ти возьмеш то всьо назад — сказав він о скілько можна лагідно. — Ти добра дївчина, Лїлї; надію ся, що твій жених буде варт тебе. Прощавай!

З тими словами він вивів дївчину легко за двері разом з тацою, запер двері на ключ і сїв внов в темнотї коло вікна.

— Я-ж знаю, що він голодний! — промовила з слезами на очах дївчина, сходячи по сходах на долину, де всьо сияло радостию і утїхою; голос її любого Бертольда приятно звучав серед того говору, переплїтаючи ся зі звуками цитри.

Всї люди, що тут находили ся, були після понятя сьвіта, дуже бідні, але Лїлї здавало ся, що они всї щасливі і богаті в порівнаню з тим ориґінальним і самітним старцем, котрий сидить мовчки під дахом на подї і голодує цїлими днями.

— О, любий Бертольде, як би ти був таким як він — шепнула молода дївчина свому женихови. — Він також був артистом.

— Не бій ся — відповів він з довірєм. Він, як всї молоді люди не допускав можности потерпіти в чім небудь неудачу. Єму було 23 роки, був спосібний і залюблений в Лїлї, що додавало єму ще більше віри в свої сили. Житє видавалось єму прегарною любовницею, котра нїколи не зрадить єго. Він вірив, що по смерти і навіть за житя Кавльбаха перше місце в артистичнім сьвітї буде належати єму. Він мрів о тім, що одержить премію і замовленє від короля на фрески, котрі мали украшати ворота Tannhäuser Thor. Назначено річний речинець для представленя моделїв. Убігати ся о премію могли всї баварскі піддані. Бертольд ризикував убігаючи ся разом з першорядними баварскими артистами, але вкінци така сьміливість могла

нов і Іван Ілїя з симбірскої ґубернії та Кіндрат Загарайко з ґубернії харківскої. Они кажуть, що при пограничній сторожі дуже тяжка служба і тому богато вояків втїкає за границю та укриває ся в пригpаничних місцевостях.

— **Кури пяниці.** Перед судом в Обан в Анґлїї вела ся недавно тому цікава розправа. Годівельник курий, якийсь Леджен запізвав був сусїдну горальну за то, що она розпиває ему его кури. Він розповідав, що від часу, як один з его когутів показав дорогу куркам до ставу, до котрого спливають вивари з горальнї, курки не хотять нести ся, тратить апетит і худнуть. В недїлю ходять всї кури як не свої, бо горальник тогди не робить; за то в понеділок честує ся подвійно цїлий курячий гарем разом з пашами-когутами; кудкудакають з радости і таки аж ходять в три пути. Принесли когута і судия казав дати ему горівки. І дійстно, він пив з великою охотою і упив ся. Суд наказав властителеви горальнї обгородити став.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

Учіть ся рахувати!

Жиди вже маленькими дітьми уміють рахувати, бо їх родичі, знаючи, що того в житю дуже потреба, учать їх того; а у нас нераз і старший ґазда не уміє розрахувати собі готових гроший на долони. Будемо туг длятого учити рахувати і давати задачі до вирахованя. Таку задачу нехай кождий, хто хоче учити ся рахувати, вирахує собі, а ми відтак скажемо ему, чи добре вирахував, чи нї.

— Як обраховувати платню, заробок і видаток? В рахунку числить ся звичайно тиждень по сїм днїв, місяць по трийцять, а рік по триста шістдесять днїв. Коли хтось заробить на день лиш крейцар, то за тиждень буде мати сїм (7) крейцарів, за місяць трийцять (30) кр., за чверть року (три місяцї) три рази по трийцять або девятьдесять (90) крейцарів; за пів року два рази тілько, що за чверть року, отже сто вісїмдесять крейцарів або один риньский і вісїмдесять крейцарів (1 зр. 80 зр.), а за рік два рази тілько, що за пів року, значить ся триста шістдесять крейцарів або три риньскі і шістдесять крейцарів. — 1) Задача: Коли хтось відкладає собі що дня по 5 кр. і складає марками в почтовій касї ощадности, кілько зложить собі за рік? — Коли хтось що дня пе за 4 кр. горівки, кілько він пропиває на рік? — На день по 4 кр., то значить на тиждень сїм разів по 4 кр. або двайцять і вісїм (28) крейцарів; на місяць (рахуючи по трийцять днїв), трийцять разів по 4 кр. або сто двайцять крейцарів, значить ся 1 зр. 20 кр.; на чверть року (три місяцї) три рази по риньскому, отже 3 зр. і три рази по 20 кр., отже 3 зр. і 60 кр.; на пів року два рази тілько, що за чверть, отже 6 зр. і два рази по 60 кр., або разом 7 зр. і 20 кр.; за цїлий рік кругло 14 зр. або докладнїйше 14 зр. і 40 крейцарів. — Хтось дістає річної платнї на рік 30 зр., кілько припадає ему на день? — На пів року 15 зр.; за чверть року половина з того, що за пів, отже 7 зр. 50 кр.; за два місяцї третина з того, що за пів року, отже 5 зр.; за місяць половина з того що за два місяцї, отже 2 зр. 50 кр.; на тиждень четвертина з того що за місяць: четвертина з двох риньских, значить ся 50 кр., а четвертина з 50 кр. есть 12 кр., отже разом за тиждень 62 кр., з того на день сема часть, значить ся 8 кр. і пів. — 2) Задача: Хтось має 18 зр. довгу; кілько мусить він що дня відкладати, щоби за рік сплатити весь довг?

— Розплодок дробу в зимі. Хто хоче з годівлї дробу мати добрий, дохід, той повинен зважити на дві річи: на то щоби мав курки, котрі би ему в зимі добре несли ся, а відтак, щоби ще в зимі висїдали курятка. Звістно загально, що сьвіжі яйця і молоденькі курятка найлїпше платять ся. Одно і друге не так трудно осягнути. Головна річ в тім, щоби підховати собі курки, котрі би добре несли ся і зладити для них теплий курник. В теплім курнику будуть добрі курки нести ся вже в грудни. Розуміє ся, що треба їх і добре живити. Для розплоду куряток найлїпше уживати койців, котрі треба би уставити в якійсь окремій, видній, хоч би й не величкій комірчинї, але в котрій повинна би бути маленька піч до огріваня. Така піч остаточно не богато би коштувала, бо можна дешево купити де яку стару зелїзну. В такій комірчинї н. пр. 3 метри довгій а 2 метри широкій уставляє ся попід стїни довгі койцї з переділками н. пр. на 20 куряток. На ті койцї можна знов уставити другі, на других треті, так, що в одній такій комірчинї можна мати 8 до 12 койців або й більше. Коли-б в кождім койци були лиш дві передїлки, а в кождій по 20 куряток, то можна би вже годувати 320 до 480 куряток. В мартї вже можна би молоденькі курятка мати на продаж, а в тій порі они би добре платили ся. Нехай би за одно таке курятко платило ся лиш по 20 до 25 кр. — цїна як на ранні курятка дуже низька — то дохід з 320 штук був 64 зр. до 96 зр., а по 30 до 35 кр. значило би 96 до 112 зр. доходу. Розуміє ся, що той хто би хотів займати ся таким розплодком і годівлею молодих куряток через зиму мусїв би знати добре, по чому такі курятка в сусїднім містї платять ся, вимірковати добре, чи ему прийде ся легдо їх продати і чи годівля би ему виплатила ся. Ми звернемо тут лиш на то увагу, що годоване курий на продаж в койцях есть взагалї дуже догідне і що добре би було, коли-б наші господарі, взглядно господинї держали ся такої торговлї та цїлими койцями вивозили на торг. Годівля і продаж на трохи більші розміри оплатилась би лїпше як годоване і продаване лиш по кільна пар. Тогди, правда, мало заходу, але й малий зиск; навіть не оплачує ся. На більші розміри все лїпше поплачує ся.

— Смаровило до підошв забезпечаюче від посовгненя і надаюче підошвам більшої тревалости. В теперішну пору, коли через ніч може настати така ожеледь, що трудно і крок зробити, добре есть ужити слїдуючого смаровила, котре придумав монахійский хемік проф. Сонсглеф, а котре не лиш забезпечує від посовгненя, але й надає підошвам більшої тревалости. Смаровило се робить ся слїдуючим способом: Наливає ся до фляшки 250 ґрамів спірітусу і 50 ґрамів бензини, а до того додає ся 50 ґрамів густої терпентини і 200 ґрамів кольофонії та ставить ся фляшку в теплім, але безпечнім від огню місци на так довго, доки терпентина і кольофонія зовсїм не розпустять ся. Так зробленим смаровилом мастить ся кілька разів підошви від чобіт і дає ся ему засхнути.

— Кіт до пінкових цигарниць робить ся в той спосіб, що бере ся 1 одна часть дуже мілкої, т. зв. шлямованої крейди і 1 часть мілко потовченої, білої ґуми арабскої і замішує ся з водою на густу масу, котрою відтак злїплює ся розбиті куснї.

— Пінкову цигарницю запустити: Топить ся білий віск і в нїм коли добре горячий, мачає ся пінку доти, доки она ще втягає віск в себе. Коли віск відтак застигне, витирає ся пінку мягонькою їрхою так, щоби аж блищала ся. Можна також розтопити 2 части білого воску і 1 часть парафіни.

Телеґрами.

Феліксдорф 8 грудня. При вправах артилерії підчас збираня ґранатів експльодував один ґранат і убив на місци двох артилеристів а капітана і одного підофіцира ранив.

Вашінґтон 8 грудня. Посланіє президента Клевленда каже, що годї вже стерпіти відносин в Туреччинї а що до ворохобнї на Кубі каже, що тамошних ворохобників не можна признати за сторону ведучу війну. Ішпанія зробить найлїпше, коли дасть Кубі автономію.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

вінчати ся сьвітлими успіхами, коли би судиї признали его моделї за найлїпші зі всїх, а він був того певний. Коли серед студентів стало звістно, що Бертольд бере участь в конкурсї, то многі назвали то надто сьмілим. „Нїхто не посьмів би зробити щось такого, хиба лише один Бертольд“ — говорили его товариші.

Син небогатого лїсничого, котрий погиб в борбі з орлами, він привик до суворого житя. Вступивши до монахівскої школи штук, він без великого труду діставав нагороди. То вродило в нїм довіре в свої сили і зарозумілість. Речинець конкурсу вже кінчив ся; лишало ся всего два тижднї до дня представленя моделїв і рисунків. Рисунки і моделї Бертольда вже були готові і висїли по стїнах его убогої комнати. Він вірив в них з цїлим жаром молодечої душі. Не позваляючи нїкому не лише доторкати ся, але навіть глядїти на свої твори, він часто показував свої моделї Лїлї і еї вітцеви, чоловікови, що на тій справі нїчого не розумів ся і розвивав перед ними свій плян будучого житя і сьвітлої кариєри. Лїлї вірила навіть більше від самого Бертольда в велику вартість моделїв і також упивала ся солодкими мріями о своїм будучім щастю.

— Позволь менї привести до тебе старця і показати ему твої роботи — сказала того вечера Лїлї свому женихови.

— Старця? Того котрий там сидить без кусника хлїба і не приймив твоєї вечері? Що він на тім розуміє ся? В житю очевидячки ему не поводилось. Нїхто о нїм нїчого не чув, хоч він і трудив ся безнастанно над рівними дурницями.

— Однако у него богато гарних малюнків — відповіла несьміло Лїлї, котра трохи боялась свого гордого і обидчивого жениха.

— І всї они покриті плїснию і павутиною — закепкував Бертольд.

— Так, павутини у него справдї богато, тому що не має нїкого, хто доглядав би его комнати — замітила скромно Лїлї, не розуміючи насьмішки свого Бертольда.

Лїлї привязала ся до дивного старця і часто жалувала его, видячи який він нещастний. Бертольд розсьміяв ся, поцїлував свою суджену і ударив по струнах ґітари.

— Не покриє ся плїснию і павутиною то, що я сотворив — крикнув з гордою самосьвідомостию і вірою в свою будучність, так само як перед кількадесятьми роками говорив о тім і Вінтер.

Лїлї не сьміяла ся. При самій згадцї о тім понурім самітнім старци, она цїла дрожала і сум обгортав їй серце.

О десятій годинї Бертольд пішов до дому, бо отець Лїлї не позваляв молодим людям сидїти довше як до десятої години.

Лїлї зараз по відходї свого жениха лягла на своє маленьке ліжочко, а Бертольд хоч і щиро любив свою суджену, не належав до тих, котрі для любви жиють самітно, вдивлюючись в звізди і мріючи при сьвітлї місяця. Він стрітив деяких з своїх приятелїв і пішов з ними гуляти. Всї гуляли до рана, коли вже місяць став цїлком блїднїти. Остаточно в тім не було нїчого злого — то звичайна забава Баварцїв і навіть Лїлї не сердилась би за те на свого улюбленого.

Але під конець танцїв зчинив ся шум і крик, зачали ся як звичайно спори і сварки; один студент ударив Бертольда в лице, а той кинув ним до землї. Оба товариші пішли в куток саду і вхопивши в руки шаблї, стали до поединку. Поединок був горячий, оба противники кинули ся на себе зі злостию, як звичайно буває між студентами.

Коли стало сходити сонце, Бертольд лежав неподвижно умираючий; кров куснями запекла ся в волосю, мутні і блукаючі очи не довго були отверті. Він був ранений в голову.

(Конець буде).

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.